Klimat- och näringslivsdepartementet

Datum	Diarienummer
2026-10-23	KN2026/01175

Remissvar – betänkandet Vägen mot utfasning (SOU 2026:33)

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och en hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Myndigheten gör detta genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, förbättrad omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Tillväxtverket är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet för industri, byggande och handel. Verksamheten bedrivs inom tre politikområden – regional utvecklingspolitik, landsbygdspolitik och näringspolitik – som är ömsesidigt förstärkande. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Tillväxtverket delar utredningens bedömning att både ytterligare och ändringar i befintliga styrmedel behövs för att Sverige ska nå det långsiktiga klimatmålet till 2045 och åtagandet enligt ansvarsfördelningsförordningen (ESR). Myndigheten bedömer att utredningens förslag i huvudsak stärker förutsättningar till måluppfyllelse och omställningsförmåga. Tillväxtverket välkomnar vidare att utredningen genomgående tagit särskild hänsyn till konkurrenskraft, regionala skillnader, acceptans och regelbörda.

Myndigheten instämmer i att utfasningen bör ske på ett sätt som både är acceptabelt och säkert. Detta innebär att styrningen behöver vara förutsägbar och stabil över tid, samt utformas på ett sätt som minskar riskerna som orsakas av prisvolatilitet på både fossila och förnybara drivmedel. Detta är särskilt viktigt ur ett konkurrenskrafts- och investeringsperspektiv. Förutsägbara, långsiktiga och stabila spelregler minskar osäkerheten, stärker investeringsviljan, samt stärker näringslivets konkurrenskraft och omställningsförmåga.

Tillväxtverket tillstyrker förslaget att förlänga myndighetens uppdrag att fördela medel för att främja tillgång till grundläggande kommersiell service. Vi vill framhålla betydelsen av att omställningen till ett fossilfritt transportsystem sker på ett sätt där företag och hushåll i landsbygder och glesa regioner ges likvärdiga möjligheter att genomföra omställningen. I många landsbygder och glesa områden utgör lokala drivmedelsstationer en viktig del av den grundläggande samhällsservicen och är av stor betydelse för näringslivets och samhällets funktion. En geografiskt spridd tillgång

till drivmedelsstationer kan vidare skapa goda förutsättningar för en successiv introduktion av fossilfria drivmedel och utbyggnad av laddinfrastruktur. Ur ett beredskapsperspektiv bidrar samtidigt en geografiskt spridd och lokal tillgång till drivmedelsstationer till ökad robusthet och minskad sårbarhet vid störningar och kriser. Därtill instämmer Tillväxtverket även i utredningens bedömning att en analys av drivmedelsbehov för samhällsviktig verksamhet löpande behöver genomföras. Tillväxtverket ser positivt på att bistå i det arbetet, och instämmer att dialog med myndigheter, regioner och näringsliv är nödvändigt för att kunna planera och skapa en trygg drivmedelsförsörjning under utfasningen.

Tillväxtverket ser positivt på att utredningen i sin helhet beaktat regionala skillnader vid framtagande av styrmedelsförslag och har som utgångspunkt att omställningen behöver genomföras på accepterat och tryggt sätt för företagare och invånare. Myndigheten delar utredningens bedömning att förutsättningarna för omställningen varierar mellan olika delar av landet. Utredningen lyfter bland annat att hushåll och företag i glesare regioner generellt påverkas mer av ökade drivmedelspriser, har färre alternativ till vägtransporter, och att tillgången till elektrifieringslösningar varierar geografiskt. Tillväxtverket noterar att utredningen föreslår styrmedel som syftar till att mildra de ekonomiska effekterna av högre drivmedelspriser, bland annat genom sänkt skatt på el och ändrad fordonskatt. Utifrån utredningens egna beräkningar och användning av en simuleringsmodell slår utredningen fast att individer i storstadsregionerna påverkas minst av utredningens förslag medan individer i glesare regioner får en större procentuell påverkan på ekonomisk standard både av de förslag som ger ökade kostnader och de förslag som leder till lägre kostnader. Mot bakgrund av de osäkerheter som alltid finns i simuleringsmodeller bedömer Tillväxtverket att det är viktigt att följa upp och utvärdera de faktiska regionala effekterna efter ett eventuellt införande. Detta gäller särskilt för hushåll och företag i landsbygder och glesa områden, för att säkerställa att de förväntade utjämnande effekterna också uppnås i praktiken.

Myndigheten vill betona vikten av att genomförandet av förslagen och den fortsatta omställningen bedrivs utifrån ett helhetsperspektiv. Omställningen till ett fossilfritt samhälle skapar möjligheter att utveckla ett mer sammanhållet och tvärsektoriellt arbetssätt på såväl nationell som regional nivå, särskilt gällande energiplanering. En stärkt regional strategisk planering kan skapa bättre förutsättningar för att samordna tvärsektoriella frågor såsom transporter, laddinfrastruktur, serviceförsörjning och lokal acceptans, samtidigt som hänsyn tas till olika platsers förutsättningar. I jämförelse med många andra europeiska länder saknar Sverige i stor utsträckning ett sammanhållet system för tvärsektoriell nationell och regional planering som omfattar hela landet. Tillväxtverket bedömer att ett sådant system kan bidra till ett effektivare genomförande av omställningen.

Tillväxtverket är positiva till utredningens hänsyn till små och medelstora företag (SMF), både i framtagande av förslag och i konsekvensanalysen av förslagen. Tillväxtverket vill särskilt betona vikten av att SMF ges goda förutsättningar för att ställa om. Som utredningen också konstaterar är små och medelstora företag ofta mer sårbara än större företag och har relativt mer begränsade finansiella och administrativa resurser. En samlad uppföljning av förslagens effekter på SMF i förhållande till större företag bör göras inom rimlig tid efter att de träder i kraft.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Tim Brooks. Lisa Grabo har varit föredragande. I ärendets handläggning har även enhetschef Charlotte Werner och handläggare Pär Ove Bergquist och Johanna Stenberg medverkat.

Tim Brooks

Lisa Grabo